КУТУБХОНАСИ
тадқиқотлар институти

SHU AZIZ VATAN — BARCHAMIZNIKI

O'ZBEKISTON OVOZI

O'ZBEKISTON XALQ DEMOKRATIK PARTIYASI

IJTIMOIY-SIYOSIY GAZETA

• 2006-yil • 9-noyabr • Payshanba • 133 (27.624) • www.uzbekistonovozi.uz • 1918-yil 21-iyundan chiqa boshlagan

• 2006 йил — «Ҳомийлар ва шифокорлар йили»

Суратда: *А.Каримов ва ҳамшира Т.Ёдгорова.*
Шавкат АКРАМОВ олган сурат

ШИФОКОРЛИК — ЖАСОРАТ

Дард билан олишаётган бемор ёнида сабр-тоқат ила кунларни тунларга улаган, жисмдан кўчмоқчи бўлган жонни умид ва ишонч билан асраб қолишга уринган, энг машаққатли, энг масъулиятли касб эгалари — бу шифокорларимиздир.

Врач жамиятнинг энг фахрли кишиси бўлиши керак, деган фикр ҳеч қачон ўз моҳиятини йўқотмайди. Таъбир жоиз бўлса, шифокор ва муаллимни миллатнинг икки қўлига қиёслаган бўлардим. Бири халқни маърифатдан баҳраманд этса, иккинчиси соғлом миллат жонкуяридир.

Ҳазрат Алишер Навоий айтадилар: *«Табиб ўз фанида моҳир ва тажрибали, беморларга шафқатли, очиқ юзли, юмшоқ сўзли, хушмуомалали бўлиши керак. Шафқатли табиб чиқадиган жоннинг жасаддан ажралишига моне бўлади. Табибнинг юзи — касалнинг кўнглига маҳбуб, сўзи — беморнинг жонига марғуб, нафаси — дармонсиз, нимжонларга даво, қадами касалларга шифодир...»*

Шифокорлик касби ҳақида ўйлаганимда, унинг ҳақиқий фидойилари олдида қарздор эканлигимиз кўнглимдан ўтади. Мана шундай муқаддас ишни ўз қисмати деб билган, таъбир жоиз бўлса, ёниб яшаётган тиббиёт ходимлари номини кенг жамоатчиликка етказиш, улардан ўрнак олиш борасида ҳали кўп иш қилишимиз керак.

Асомиддин КАРИМОВ — Каттақўрғон туман марказий шифохонаси болалар ва ўсмирлар репродуктив саломатлигини тиклаш бўлими мудири. Бутун ҳаётини болалар саломатлигини сақлашга бағишлаган оддий инсон. У 1938 йилда туғилган. 1966 йилда Тошкент тиббиёт институтини тугатган. Шундан сўнг Каттақўрғон туман марказий шифохонасида ўз фаолиятини бошлаган.

— Очиғини айтадиган бўлсам, салкам 50 йил давомида мен учун энг муҳим масала, бу болалар соғлиғи бўлиб келган, — дейди **Асомиддин Каримов.** — Ўтган йиллар давомида бирор марта бўлсин танлаган касбимдан афсусланмаганман. Ҳамиша одамларга кераклигимдан фахрланаман. Нокамтарлик бўлса ҳам айтай, мен Каттақўрғондан етишиб чиққан биринчи болалар шифокориман. Иш бошлаган кезларим туманда етти нафар олий маълумотли врач бор эди. Ҳозир эса 207 та. Мен ярим асрдан буён тиббиёт соҳасини бевосита кузатиб бораётган бир инсон сифатида ҳеч қачон медицинага бу қадар эътибор берилганлигини кўрмаганман. 1998 йилда Президентимиз раҳбарлигида тиббиётда бошланган ислоҳотлар бугун ўз самарасини бермоқда. Айниқса, мамлакатимиз раҳбари томонидан имзоланган қонунга кўра, ноябрь ойининг иккинчи якшанбаси Тиббиёт ходимлари куни этиб белгиланиши биз шифокорларни янада руҳлантириб юборди. Биргина Каттақўрғон туманида кейинги икки йил давомида 10 та ҚВП қурилди. Тумандаги 16 йилдан бери битмаётган марказий шифохона биноси «Ҳомийлар ва шифокорлар йили»да фойдаланишга топширилди. Бу мақсадлар учун 650 млн. сўм маблағ ажратилди. 120 ўринли янги шифохонага 80 млн. сўмлик тиббий асбоб-ускуналар олинди. 25 млн. сўмга қаттиқ ва юмшоқ жиҳозлар келтирилди. Қисқа вақт ичида 3 та «Дамас» тез ёрдам машинаси берилди. Туманнинг Қўшҳовуз, Лайлакхона қишлоқларидаги ҚВПлар, 30 ўринли ҳомиладор кам қон аёлларни соғломлаштириш маркази ҳам ишга тушиш арафасида. Мен мустақиллик берган, бераётган имкониятлар ҳақида ўйласам, кўз олдимга ўтган асрнинг 70-йилларида марказий шифохонанинг болалар бўлимини минг азоблар билан ташкил қилганимиз, ҳашар йўли билан бино қурганимиз гавдаланади.

Бугун мен фаолият кўрсатаётган бўлимда врачларимиз билан ёнма-ён қўли енгил ҳамширалар Ойдинисо Очилова, Хайринисо Искандарова, Хадича Ҳамдамова, Зулфия Шодиева, Манзура Қобиловаларнинг меҳнатларини ҳам алоҳида эътироф этмоқчи эдим. Улар ҳамкасбларига ўрнак бўлишмоқда.

Бугун замон ўзгарди. Одамларга муносабат ўзгарди. Буни биргина бизнинг туман мисолида ҳам кўриш мумкин. Шу ўринда яна бир гап. Мана шу хайрли ишлар бошида турган туманимиз ҳокими Пирмат Ўсаровнинг хизматларини ҳам алоҳида таъкидлаш керак. У киши нафақат қишлоқ хўжалиги, балки тиббиёт, халқ таълими соҳаларида ҳам вилоятга, қолаверса, республикага ўрнак бўладиган ишларга бош-қош бўлмоқда. Фурсатдан фойдаланиб, барча ҳамкасбларимни яқинлашиб келаётган касб байрами билан табриклайман...

Донишмандлардан бири айтган экан: *«Беш нарса шаҳарни безайди: ғолиб ҳоким, одил қози, обод бозор, моҳир шифокор ва азим дарё»...*

Маъмуржон МАҲМУД,
«Ўзбекистон овози» мухбири

• ЎзХДП ҳаёти

ИЖТИМОИЙ АДОЛАТ МАФКУРАСИ

партия электорати сиёсий эътиқодининг пойдевори, деб таъкидланди Бухорода бўлиб ўтган дастлабки ўқув машғулотларида

Ўзбекистон ХДП Марказий Кенгаши ижроия қўмитаси ҳайъати «Ўзбекистон Халқ демократик партиясида сиёсий ва фуқаролик маърифати тизимини ташкил этиш тўғрисида» қарор қабул қилди. Мазкур қарор асосида яқинда Бухоро вилоят партия кенгашида дастлабки ўқув машғулоти бўлиб ўтди. Унда ЎзХДП вилоят, шаҳар ва туман кенгашлари раислари ҳамда уларнинг ўринбосарлари, ХДПдан сайланган вилоят кенгашлари депутатлари, маҳаллий кенгашлардаги ХДП депутатлик гуруҳлари раҳбарлари, ижтимоий шерикчиликдаги ташкилотлар вакиллари иштирок этдилар.

Машғулотда Ўзбекистон ХДП Марказий Кенгаши раисининг ўринбосари, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Шарбат Абдуллаева «Ўзбекистон ХДПнинг сўл сиёсий платформаси ва унга хос ижтимоий адолат, ижтимоий бирдамлик ва ижтимоий демократия сиёсий мафкураси» мавзуида маъруза қилди.

Нотиқ мафкуравий ишларни олиб боришнинг услуб ва йўллари, уни кўпроқ аҳоли истиқомат жойларига кўчириш яхши самара беришини алоҳида таъкидлади.

Биз ўқувлар ҳақида тингловчилар фикрини билишга ҳаракат қилдик.

— Партия Марказий Кенгашининг ушбу йўналишда қабул қилган қарори ниҳоятда зарур, — деди Пешку туманидаги ихтисослаштирилган мактаб ўқитувчиси, ХДПдан халқ депутатлари туман Кенгашига сайланган депутат Дилбар Қўчқорова. — Чунки партиямиз электорати барча қатламлари орасида тарғибот-ташвиқот ишларини олиб бормасдан туриб, дастурий мақсадларга эришиб бўлмайди. Негаки, онги, билими, савияси юқори кишигина партия ғояларини одамлар қалбига етказа олади. Бу ўқувларда асосан сифатга эътибор қаратилса яхши бўлар эди.

— Мафкуравий иш ва вазифаларни бажаришда ЎзХДП «Фаол аёллар» қаноти ҳам муҳим роль ўйнашини эсдан чиқармаслик керак, — деди Бухоро шаҳар партия кенгаши раиси Робия Козимова. — Ҳар бир машғулотда партиянинг ўз дастурий мақсадларини изчил амалга оширишга ундовчи кўргазмали воситалардан фойдаланишга ҳаракат қилинса — унда самара бўлади.

— Тўғриси, биз бу машғулотдан кўп нарса олдик, — деди вилоят касб-ҳунар коллежлари бошқармаси ходими, партиямиз фаоли Шуҳрат Исматов. — Мафкуравий ишда ҳамиша изланиш ва ташаббускорлик керак. Афсуски, айрим партия маҳаллий ташкилотлари юқоридан кўрсатма кутишга кўникиб қолишган. Бунга барҳам беришимиз лозим.

Машғулот сўнггида тингловчилар ўзларини қизиқтирган саволларга атрофлича жавоб олдилар.

Даврон БАҲРОНОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири

ФАОЛЛАР ТАҚДИРЛАНДИ

Муқимий номидаги Ўзбек давлат мусиқали драма театрида Ўзбекистон Халқ демократик партияси Сирғали туман кенгаши ҳамда партиянинг «Фаол аёллар» қаноти томонидан ЎзХДПнинг 15 йиллиги ва Тиббиёт ходимлари кунига бағишланган байрам тадбири бўлиб ўтди.

Унда Сирғали туманидаги маҳаллалар фаоллари, тиббиёт ходимлари ва партия аъзолари иштирок этдилар. ЎзХДП Марказий Кенгаши раиси ўринбосари, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Шарбат Абдуллаева йиғилганларни қўшалоқ байрам билан табриклаб, партиянинг ўз электорати манфаатлари учун олиб борилаётган ишлар тўғрисида гапириб берди.

Тадбирда тиббиёт ходимлари фаолларидан бир гуруҳи Халқ демократик партиясининг Фахрий ёрлиқ ҳамда эсдалик совғалари билан тақдирландилар.

Наргиза ПИРНАЗАРОВА

ЗАМОНАВИЙ СИЁСАТДА АЁЛНИНГ ЎРНИ

Ўзбекистон ХДП Марказий Кенгашининг «Фаол аёллар» қаноти, Республика Хотин-қизлар қўмитаси ҳамда ЎзХДП Хоразм вилоят кенгаши томонидан ташкил этилган «давра суҳбати» **«Замонавий сиёсатда аёлнинг ўрни ва роли»** мавзуига бағишланди.

«Давра суҳбати» Урганч шаҳри ҳамда вилоятнинг чекка Гурлан тумани хотин-қизлари даврасида бўлиб ўтди. Унда Ўзбекистон ХДП Хоразм вилоят кенгашининг «Фаол аёллар» қаноти аъзолари, маҳаллий ҳокимлик вакиллари, жамоат ташкилотларининг фаол хотин-қизлари, қишлоқ фуқаролар йиғинлари раислари ва уларнинг диний-маърифат, маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчилари, вилоят бошқарув органлари масъуллари, маҳалла хотин-қизлар қўмиталари раислари иштирок этдилар.

«Давра суҳбати»да хотин-қизлар ҳаёти билан боғлиқ куннинг долзарб масалалари кўтарилди, бу борада жойларда олиб борилаётган ишлар кўлами, юзага келган муаммолар ва уларнинг ечими хусусида қизиқарли фикр-мулоҳазалар билдирилиб, баҳс-мунозаралар бўлди.

«Давра суҳбати»да Ўзбекистон ХДП Марказий Ке[illegible] масъул ходими Салта[illegible] ҳитдинова иштирок этди[illegible] қишлоқ аёлларининг турмуш шароити, жойларда аёллар саломатлигини муҳофаза қилиш бўйича олиб борилаётган ишлар билан бевосита танишди, кам таъминланган оилаларга партия кенгаши совғаларини топширди.

Тадбир сўнггида Ўзбекистон ХДП аъзоси бўлган фаол аёлларга Фахрий ёрлиқлар, янги партия билетлари ҳамда партия вилоят кенгашининг совғалари топширилди.

Рўзимбой ҲАСАН,
«Ўзбекистон овози» мухбири

«ДУНЁ ОМБУДСМАНЛАРИ» ТЎПЛАМИ НАШРДАН ЧИҚДИ

Тошкентда Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганининг 14 йиллиги арафасида Олий Мажлиснинг Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили томонидан тайёрланган «Дунё омбудсманлари» тўпламининг тақдимоти бўлиб ўтди. «Ўзбекистон миллий энциклопедияси» давлат илмий нашриёти томонидан чоп этилган ушбу тўплам конституциявий ҳуқуқ ва эркинликларни таъминлаш борасидаги билимларни бойитиш, халқаро ва ҳуқуқни ҳимоя қилиш ташкилотлари билан алоқаларни янада кенгайтириш, аҳолининг ҳуқуқий хабардорлигини чуқурлаштириш ва ёшларни тарбиялашда муҳим қўлланма бўлиб хизмат қилади.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили (Омбудсман) С.Рашидова бошқарган мазкур тадбирда парламент Омбудсмани институти фаолиятининг узвий қисми аҳоли орасида инсон ҳуқуқлари бўйича ахборот-маърифат йўналишидаги ишларни олиб бориш экани таъкидланди. Бу борада инсон ҳуқуқлари бўйича материалларни чоп этиш ва тарқатиш муҳим аҳамият касб этади. Шуни таъкидлаш жоизки, Олий Мажлиснинг Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили томонидан тайёрланган ушбу нашр олтинчи китоб бўлиб, у мустақиллигимизнинг ўн беш йиллигига бағишланган.

Китобдан омбудсман тузилмалари дунёнинг 120 дан ортиқ давлатида мавжудлиги, ушбу мамлакатларнинг кўпчилигида миллий ҳамда минтақавий институтлар ҳокимиятнинг қонунчилик ва ижро тармоқлари доирасида фаолият кўрсатаётгани ҳақида билиб олиш мумкин. Бундан ташқари, нодавлат ташкилотлар шафелигида ташкил этилган омбудсманлар ҳам бор. Дунёнинг 50 дан ортиқ давлатида инсон ҳуқуқлари бўйича комиссиялар ёки шунга ўхшаш органлар муваффақиятли ишламоқда. Демократия шаклларининг турфалиги омбудсманлар фаолияти кўлами ва ихтисослигини кенгайтиришни талаб қилади.

Тақдимот маросимида қайд этилганидек, ушбу тўпламдан Европа, Шимолий ва Жанубий Американинг 20 дан ортиқ мамлакати, Австралия омбудсманлари, олимлари ва амалиётчиларининг материаллари, шунингдек, Ўзбекистонда Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили институти шаклланишининг асосий босқичлари, унинг ҳудудий органлари фаолияти, судлар, ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари ҳамда хорижлик ҳамкасблар билан ҳамкорликни акс эттирувчи тажриба жой олган.

Китобда назарий мақолалар, амалий тажриба тўғрисидаги ахборотдан ташқари Омбудсман ҳақидаги янги қонун, чет эл омбудсманлари, чунончи Россия, Швеция, Озарбойжон, Польша, Литва ва Словакия омбудсманлари билан тузилган ҳамкорлик тўғрисидаги шартномалар матнлари ҳам бор.

Т.БОТИРБЕКОВ,
ЎзА мухбири

• «Ўзбекистон овози»га жавоб берадилар

«БОЛАЛАР ЎЙИНЧОҚЛАРИ ТАРБИЯ ВОСИТАСИДИР»

Шундай сарлавҳали мақолада (2006 йил 28 сентябрь) ўйинчоқларнинг фарзандларимиз тарбиясида тутган ўрни ҳақида мулоҳаза юритилиб, сифатли миллий ўйинчоқлар тайёрлаш тарбия омили эканлигига эътибор қаратилганди. Яқинда жавоб мактуби олдик. Унда жумладан шундай дейилади:

«Тошкент шаҳар Давлат санитария-эпидемиология назорати марказида «Ўзбекистон овози» газетасида «Болалар ўйинчоқлари тарбия воситасидир» сарлавҳаси остида чоп этилган мақола ўрганиб чиқилди. Ўрганиш натижасида Тошкент шаҳрида болалар ўйинчоқлари сотиладиган дўконлар, бозорлар ва бошқа савдо шохобчаларида мониторинг ўтказилиб, гигиеник сертификатлар бор-йўқлиги ўрганилди. Текширилган аксарият дўконларда маҳсулот сертификати борлиги аниқланди. Гигиеник сертификати бўлмаган ўйинчоқлардан лаборатория таҳлили учун ҳар хил турдаги 136 та намуна олинди. Лаборатория текширув натижалари шуни кўрсатдики, 136 та намунадан 12 таси санитария қоида ва меъёрларига жавоб бермайди.

Санитария қоида ва меъёрларига жавоб бермаган ўйинчоқ маҳсулотларини тақиқлаш қарори асосида дўконларда сотилиши маън этилиб, чора кўрилди.

Тошкент шаҳар Давлат санитария-эпидемиология назорати маркази бош врачи Б.ҚУРБОНОВ».

СУВ ТАЪМИНОТИ ЯХШИЛАНАДИ

Навоий шаҳри ва Кармана туманида ичимлик суви таъминотини яхшилаш мақсадида шу йилнинг январь ойида Дашт-Нагорний канали қурилиши бошланган эди. Узунлиги 12,8 километрлик каналнинг ҳозиргача 8 километрдан ортиқ қисми қуриб битказилди. Зарафшон дарёсидан секундига икки кубометр сув етказиб бериш қувватига эга ушбу иншоот қурилишини «Навоий сув таъмирлаш» масъулияти чекланган жамияти амалга оширмоқда.

Канал тўлиқ ишга тушгач, Навоий шаҳри ҳамда Кармана тумани аҳолисининг ичимлик сувга бўлган эҳтиёжи қондирилади. Шу билан бирга Қодир Раҳимов номидаги ширкат хўжалиги ва Ибн Сино номидаги фермерлар уюшмаси ҳудудида 1,5 минг гектар ерни ўзлаштириш имконияти яратилади.

Ё. УМАР,
ЎзА мухбири

«ОБУНА — 2007»

«ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ» — бу Сизнинг газетангиз!

2006 ЙИЛ давомида кўплаб долзарб мавзуларда чиқишлар қилган, келгуси йилда ҳам одамлар дилидаги гапларни айтишни режалаштирган газета!

«ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ» — Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг янги Дастури ва сўллик позициясидан келиб чиқиб, ижтимоий муаммоларга энг кўп эътибор қаратадиган, аҳолининг кам таъминланган, ижтимоий муҳофазага муҳтож қатлами манфаатларини ҳимоя қиладиган газета.

«ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ» — бу Сизнинг овозингиз, Сизнинг газетангиз!

Агар келгуси йилда ҳам газетамизда ўзингизни қизиқтирган ёки кўпчиликни ўйлантириб келаётган мавзулардаги таҳлилий, танқидий, мулоҳазали мақолаларни, суҳбатларни ўқишни истасангиз, дунёда бўлаётган жараёнлардан ўз вақтида хабардор бўлишни хоҳласангиз

2007 йил учун газетамизга обуна бўлинг!

Нашр индекси: 220

O'zbekiston havo yo'llari
TOSHKENT XALQARO AEROPORTI
Хизматлар лицензияланган

O'ZSANOATQURILISHBANK
SIZNING MANFAATINGIZ – BIZNING MAJBURIYATIMIZ!
Tel.: 120-45-01, 120-45-82, 120-45-05, факс: 133-34-26
www.uzpsb.uz e-mail: info@uzpsb.uz
Хизматлар лицензияланган

TOSHKENT SHAHAR MUNITSIPAL BIRJA MARKAZI
MULKDORGA HAMKOR!
Tel.: 132-25-51, 133-46-61, Faks: 133-20-74
WWW.tshmbm.uz E-mail: info@tshmbm.uz va Birja@mail.tps.uz
Хизматлар лицензияланган

Миллий ҳамда чет эл валютасида барча банк хизматлари Сизнинг муваффақиятингиз учун!
«ПАХТА БАНК» – ФАРОВОНЛИГИНГИЗ КАЛИТИДИР
Хизматлар лицензияланган

● Депутат минбари

БЮДЖЕТ — ТАРАҚҚИЁТ МАНБАИ

Жорий йилнинг 1 ноябрь куни Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Қонунчилик палатаси йиғилишида Давлат бюджетининг 2007 йилга мўлжалланган лойиҳаси биринчи ўқишда кўриб чиқилди. Давлат бюджети лойиҳасида бюджет ва солиқ ислоҳотларини янада чуқурлаштириш, иқтисодиётни янада модернизация қилиш ва эркинлаштириш, хусусий сектор ва кичик бизнеснинг иқтисодиётимизни ривожлантиришдаги улуши ҳамда ўрнини сезиларли даражада ошириш, мақбул инвестиция муҳитини шакллантириш, аҳоли турмуш даражасини юксалтириш, таълим, соғлиқни сақлаш ва бошқа ижтимоий соҳалар бўйича давлат дастурларининг бажарилиши ҳамда кам таъминланган табақаларни ҳимоя қилишни таъминлашга қаратилган.

Мамлакатимизнинг асосий молиявий ҳужжати бўлган Давлат бюджети лойиҳаси депутатлар томонидан кенг муҳокама этилди ва биринчи ўқишда қабул қилинди.

Солиқ-бюджет сиёсатини такомиллаштириш бўйича таклиф этилаётган тадбирлар қабул қилинган тақдирда, жамланган Давлат бюджетининг даромадлари 7,5 триллион сўмни ёки прогноз қилинаётган ялпи ички маҳсулот ҳажмининг 32,9 фоизини ташкил этиши кутилмоқда. Харажатлари давлат мақсадли жамғармалари ва Бюджетдан ташқари мактаб таълими жамғармасига ажратмалар билан биргаликда 7,7 триллион сўмни ёки прогноз қилинаётган ялпи ички маҳсулот ҳажмининг 33,9 фоизини ташкил этади. Давлат бюджетининг тақчиллиги ялпи ички маҳсулот ҳажмининг 1,0 фоизини ташкил қилиши, Молия вазирлигининг маълумотига кўра, хўжалик юритувчи субъектларга солиқ юкининг сезиларли даражада енгиллаштирилиши белгиланмоқда.

Давлат бюджет тақчиллиги республика бюджетининг зарурий айланма касса маблағи миқдоридан ортиқ бўлган бўш қолдиқлари, бюджетдан ташқари жамғармаларнинг йил охирига қолдиқлари ҳамда бошқа ноинфляциявий манбалар ҳисобига молиялаштирилиши мўлжалланмоқда.

Солиқ юкини енгиллаштириш ҳисобига бўшаган маблағлар корхоналар томонидан ишлаб чиқаришни ривожлантириш ва инвестиция фаолиятини кенгайтириш ҳамда иш ҳақини оширишга йўналтирилиши мўлжалланмоқда. Бу эса ўз навбатида иқтисодий ўсишни жадаллаштириш, бюджет тушумларининг кўпайишига ҳамда келгуси йиллар бюджетида тақчиллик камайишига имкон яратади.

Давлат бюджетининг даромад қисмини такомиллаштиришда келгуси йил ҳал қилувчи ролни солиқ сиёсати ўйнайди. Жумладан, юридик шахсларнинг даромадига (фойдасига) солинадиган солиқ ставкасини 12 фоиздан 10 фоизгача пасайтириш, келгуси йилда корхоналар ихтиёрида қоладиган ҳамда уларда биринчи навбатда ходимларнинг иш ҳақини ошириш, ишлаб чиқаришни модернизациялаш, техник қайта жиҳозлаш ва кенгайтиришга йўналтириладиган маблағларни кўпайтириш имконини беради.

Шунингдек, кичик корхоналар ва микрофирмалар учун ягона солиқ тўлови ставкасини 13 фоиздан 10 фоизгача пасайтириш кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни жадал ривожлантириш стратегиясини амалга ошириш, мамлакат иқтисодиётида хусусий секторнинг улуши ва иқтисодий ўсишга қўшган ҳиссасини ошириш учун қулай шарт-шароитлар яратишга хизмат қилади.

Ягона ижтимоий тўлов ставкасининг 25 фоиздан 24 фоизгача пасайтирилиши натижасида эса хўжалик субъектларининг меҳнатга ҳақ тўлаш фондига тушадиган юкни камайтиради ва бу эса ўз навбатида корхоналар ихтиёрида қоладиган ҳамда ходимларнинг иш ҳақи ва ижтимоий нафақаларини оширишга йўналтирилиши мумкин бўлган маблағлар суммасини кўпайтиради.

2007 йилга мўлжалланган Давлат бюджети лойиҳасида ижтимоий соҳани молиялаштириш даражасининг оширилиши янаям ижобий аҳамиятга эга. Давлат бюджетининг харажатлар қисмида бюджет ташкилотлари ходимлари иш ҳақлари, пенсиялар, стипендиялар ва нафақалар миқдорини инфляция суръатидан юқорироқ даражада ошириш назарда тутилмоқда.

Ижтимоий соҳа харажатларининг жами бюджет харажатларидаги улуши 54,3 фоиз миқдорида режалаштирилмоқда. Агар 2004 йилда 47,7 фоиз, 2005 йилда 50,1 фоиз, 2006 йилда 51,1 фоиз миқдорида бўлганлиги ҳисобга олинса, келгуси йил учун мўлжалланаётган режа сезиларли даражада юқори эканлигини эътироф этиш мумкин: жумладан, маориф соҳасига 32,8 фоиз, соғлиқни сақлашга 11,9 фоиз, маданият ва спортга 1,3 фоиз, болали оилаларга ва кам таъминланган оилаларга нафақалар 6,6 фоиз бошқа ижтимоий соҳаларга ҳам кўплаб миқдорда харажатлар ажратилиши кўзланмоқда.

2006 йил 1 январидан амалиётга киритилган халқ таълими ходимлари меҳнатига ҳақ тўлашнинг такомиллаштирилган тизимини академик лицейлар ва касб-ҳунар коллежлари раҳбар ва педагог ходимларига қўллаш орқали уларнинг иш ҳақларини ўртача 1,2 маротаба ошириш ва педагог ходимлар меҳнатига ҳақ тўлашда тенглаштириш ёндашувидан воз кечиш мўлжалланаяпти.

Тарифларни оширмаслик мақсадида харажатларни пасайтириш бўйича бошқа тадбирлар билан бир қаторда, аҳолига иссиқлик билан таъминлаш хизмати кўрсатувчи корхоналар учун иссиқлик энергияси ишлаб чиқариш ва етказиб бериш харажатларининг 10 фоизи миқдоридаги дотацияларни сақлаб қолиш, шунингдек Давлат бюджети харажатларининг асосий қисми ижтимоий соҳаларни молиялаштиришга йўналтирилишини инобатга олиб, ушбу йўналиш бўйича давлат харажатларини оптималлаштириш ва самарадорлигини ошириш мақсадида ҳам қатор таклифлар берилмоқда.

Юқорида келтирилган барча ҳолатлар, айниқса, ижтимоий соҳага йўналтирилаётган маблағлар миқдори йилдан-йилга кўпайтирилаётгани ва бу соҳанинг ривожланиши, такомиллашиши таълим ҳамда тиббиёт соҳаларида аҳолига кўрсатилаётган хизматлар сифатини оширишга бўлаётган эътибор эканлигини ҳаммамиз ҳам тўғри тушуниб, уни ҳис этишимиз керак бўлади. Зеро, юртимизнинг ҳар бир фуқароси бугунги кун қадрига етиши ва давлатимиз қудратини янада оширишга ҳамда уни бойитишга ўз ҳиссасини қўшмоғи лозим. Лекин, ўкинч билан инкор эта олмайдиган фактлар ҳам борки, давлат томонидан ажратилаётган маблағлар ҳамиша ҳам мақсадли ишлатилмаётган ёки талон-торож қилинаётган ҳолатлар учраб турибди.

Шунга кўра, давлат томонидан ажратилаётган бюджет маблағлари сарфланиши бўйича назоратни кучайтиришнинг айни вақти аллақачон келди, деб ҳисоблаш ўринли. Бу маблағларни ўз ўрнида, исрофгарчиликларсиз ишлатиш бўйича бюджет ижросининг ғазначилик тизимини татбиқ этишни давом қилдириш таклиф этилмоқдаки, бу тизим келажакда бюджет ижроси борасида самарали натижаларга эришади ва ҳисоб-китоб интизомини мустаҳкамлаш имконини беради, деб умид қиламиз.

Машкура САФАЕВА,
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси депутати

ИЗЛАНИШЛАР САМАРАСИ

«Фарғонагаз» ҳудудий газ таъминоти корхонасининг Қувасой шаҳар филиали қишга тайёргарлик ишларини самарали йўлга қўйган. Филиал томонидан 7 та саноат, 210 та маиший хизмат кўрсатиш ва хусусий ишлаб чиқариш корхоналарига ҳамда аҳолига шартнома асосида табиий газ етказиб берилади.

— Жорий йилда қишга ҳозирликни аниқ тадбирлар асосида олиб бордик, — дейди филиал бош муҳандиси Абдукарим Абдувойитов. — 237 та газ тақсимлаш қурилмаси тўла техник кўрикдан ўтказилди. Газ қувурларини босим ёрдамида текшириш ишлари пухта олиб борилди.

Филиалда мижозлар билан ишлаш ҳам яхши йўлга қўйилган. Шунинг учун ҳам бу ерда аҳоли ва ташкилотлар ўртасидаги қарздорлик масаласи ўз вақтида ҳал этилмоқда. Ўтган давр мобайнида шаҳардаги хонадонларда газ ҳисоблагичлар тўла ўрнатилишига эришилди.

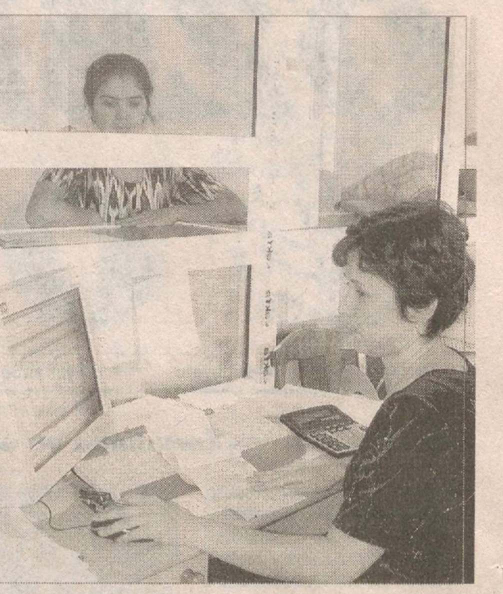

Суратларда: *«Фарғонагаз» ҳудудий газ таъминоти корхонаси Қувасой шаҳар филиалида мижозлар билан ишлаш бўлими оператори Гулчеҳра Собирова; филиал бош муҳандиси Абдукарим Абдувойитов чилангар Бахтиёр Раҳмонов.*
Ш.ОЛИМОВ (ЎзА) олган суратлар

● Муносабат

РАҲБАРЛИК ҚОБИЛИЯТИ

ишнинг кўзини биладиган, иймон-эътиқодли, бағрикенг халқнинг бунёдкор кучидан, катта интеллектуал имкониятларидан фойдаланишга боғлиқ

Маълумки, юртимизда давлат бош ислоҳотчи сифатида ижтимоий-иқтисодий ривожланишни босқичма-босқич амалга ошириб, ушбу жараёнга тўсиқ бўлаётган камчиликлар рўй-рост айтилмоқда, мавжуд имкониятлардан тўлиқ фойдаланишга қаратилган аниқ чора-тадбирлар белгиланмоқда. Бунга мисол қилиб яқинда бўлиб ўтган халқ депутатлари Андижон ва Фарғона вилоят кенгашларининг навбатдан ташқари сессияларини келтириш мумкин. Кўпчилик қатори мен ҳам муҳтарам Президентимизнинг ушбу сессиялардаги нутқларини телевизор орқали катта эътибор ва қизиқиш билан кузатдим ҳамда бир қатор хулосаларга келдим.

Аввало, Юртбошимиз нутқларида мамлакат тараққиёти, уни амалга оширишда иқтисодий-маъмурий ҳудудларнинг тутган ўрни, мавқеи ва раҳбарларнинг масъулиятига алоҳида аҳамият қаратилгани ушбу сессиялар кун тартибидаги энг эътиборга молик масала бўлди, деб ўйлайман. Шу жиҳатдан олиб қараганда, давлатимиз раҳбарининг мазкур йиғилишларда қилган хулоса ва тавсиялари ҳам назарий, ҳам чуқур амалий аҳамиятга эга.

Бизга маълумки, Фарғона водийси мамлакатимизда аҳоли энг зич жойлашган, фойдаланишга яроқли ер майдонлари нисбатан чекланган, ишчи кучи анча кўп, одамларни иш билан таъминлаш ўта долзарб бўлган ҳудуд ҳисобланади. Шу боис мазкур вилоятда мавжуд салоҳиятлардан тўлиқ фойдаланиш барча бошқарув тизимлари раҳбарларининг, соҳа ва тармоқларга масъул бўлган мутасаддиларнинг энг биринчи галдаги вазифасига киради. Аммо охирги йилларда ушбу вилоятда кўп соҳаларда бўлган қолоқлик ва мавжуд имкониятлардан фойдалана билмаслик энг аввало одамларга қийинчилик туғдирмоқда. Президентимиз халқ депутатлари Фарғона вилоят Кенгаши сессиясидаги нутқида мана шу жиҳатга эътибор қаратар экан, мазкур масала юзасидан ниҳоятда оқилона хулоса ва таклифларни билдирдилар.

Бугун Ўзбекистонимиз ўз тараққиёт йўлидан дадил олға бормоқда. Ҳозирги кунда мамлакат ижтимоий-иқтисодий ривожига қаратилган устувор йўналишлар белгиланган, уларни амалга оширишнинг ҳуқуқий-ташкилий асослари ишлаб чиқилган. Юртимизда хусусий мулкчилик ва тадбиркорликни ривожлантиришга, хорижий сармояларни жалб қилишга қаратилган ҳукумат қарорлари, қонун ҳужжатлари қабул қилинган. Хўжалик юритувчи субъектларнинг эркинликлари кафолатланган бўлиб, уларнинг иш юритиш усул ва услублари халқаро андазаларга мослаштирилмоқда. Натижада Ўзбекистон хомашё етказиб берувчи мамлакатдан тайёр маҳсулотлар ишлаб чиқарувчи давлатга айланиб бормоқда. Бундай ўзгаришлар ва эришилаётган ижобий натижалар туфайли эндиликда мамлакатимизга «аграр давлат» деб қараш асоссиздир.

Президентимиз сессиядаги ўз нутқида «Ўзбекистонга аграр давлат деб қарашга мен мутлақ қаршиман, эндиликда ушбу масалага муносабатимизни тубдан ўзгартиришимиз керак», деб таъкидладилар. **«Бугун Ўзбекистон бир вақтлардаги аграр республика эмас. Ҳозирги пайтда мамлакатимизнинг ялпи ички маҳсулотида қишлоқ хўжалигининг улуши 24-26 фоизни ташкил этади.»**

Республикамиз ҳудудларида, шу жумладан Фарғона вилояти хўжаликларида кўплаб пахта, ғалла, мева ва сабзавот етиштирилади. Кейинги йилларда мамлакат экспорти таркибида хомашё ўрнини жаҳон талабларига мос келадиган тайёр маҳсулотларни ишлаб чиқариш ва сотиш эгалламоқда. Шунга қарамасдан, ушбу масалада, ҳозирча тўлиқ фойдаланиб келинмаётган ички имкониятларнинг борлиги Президент нутқида алоҳида таъкидланди.

Давлатимиз раҳбари ўз чиқишида мамлакатимизда ахборот технологиялари, хизмат кўрсатиш ва сервис соҳаларини янада ривожлантириш масалаларига ҳам алоҳида тўхталди. Бу соҳада Ҳиндистон ва Малайзия давлатларида эришилаётган ютуқларга эътиборни қаратди. Шуни ҳам айтиш керакки, агробизнес соҳасини янада ривожлантириш, халқаро бозор талабларига мос келадиган маҳсулотларни кўплаб ишлаб чиқариш ва хизматлар кўрсатиш замонавий ахборот коммуникацияларига, сервис хизмати даражасига бевосита боғлиқдир. Ушбу соҳаларда юқори натижаларга эса малакали мутахассис-кадрлар тайёрламасдан эришиб бўлмайди.

Маълумки, Президентимизнинг мамлакатимизда хизмат кўрсатиш ва сервис соҳасини жадал ривожлантиришнинг устувор вазифаларига қаратилган махсус қарори қабул қилинган. Ушбу қарордан келиб чиққан вазифаларни бажариш бўйича Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институти ушбу соҳа учун малакали мутахассислар тайёрлаш ва қайта тайёрлаш бўйича республикада асосий таянч олий ўқув юрти деб белгиланган. Иқтисодиётимизнинг турли жабҳаларида хизмат кўрсатиш ва сервис соҳасини янада ривожлантириш, ушбу тармоқ учун кадрлар тайёрлаш вазифаси институтимизнинг ривожланиш истиқболини белгилади ва масъулиятини янада оширди. Институт моддий ва интеллектуал салоҳиятини ушбу вазифаларни бажаришга сафарбар қилиш, эндиликда кафедраларимиз ва факультетларнинг асосий вазифалари жумласига киритилди.

Мухтасар айтганда, Президентимизнинг халқ депутатлари Фарғона вилоят кенгашининг навбатдан ташқари сессиясидаги нутқида энг муҳим масала — замон талабларига мос раҳбар бўлиш, раҳбарлик масъулияти ва қобилияти, бугунги муаммоларни ўз вақтида англай олиш ҳамда тезкорлик билан қарорлар қабул қилишга боғлиқ эканлигига қаратилди. Дарҳақиқат, бугун давлат раҳбарининг ушбу масалаларга ёндашувини барча соҳаларга ва бошқарув тизимларига тегишли деб ҳисоблаш жуда ўринлидир. Шундан келиб чиқиб, юқоридаги сессиялар материалларини чуқур ўрганиш, оммага етказиш ҳамда тегишли тадбирларни белгилаш бугун ҳар бир жамоанинг бурчидир.

Ҳасан МУСАЕВ,
Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институти кафедра мудири, иқтисод фанлари доктори, профессор

● Қонун барчага баробар

АДОЛАТ ТАЛАБИ БУЗИЛСА...

ЕР ОЛОЛМАЙ ДОҒМАН...

Ҳузуримизга кирган кишининг шашти пастлиги сезилиб турарди.

Ўзини Хўжамурод Юлдашев, деб таништирган бу одамнинг аризасига кўз югуртирамиз. Унда баён қилинишича, Сурхондарё вилояти, Шўрчи тумани Ж.Хўжамиёров ширкат хўжалиги негизида фермер хўжаликлари ташкил этиш учун 2005 йил 22 январда қайта ташкил этиш комиссияси томонидан танлов-тендер ўтказилган.

— Тендер комиссияси аъзоларининг менга қўяётган балларини ҳисоблаб туриб, ғолиб бўлганимни билдим. Лекин, кутилмаганда Ўрозали Бобомуродов ғолиб, деб эълон қилинди. Бу нохолисликдан норози бўлиб, фикримни айтдим. Комиссия раиси ҳам, аъзолари ҳам жимгина елка қисдилар. Охири туман прокурорига арз қилдим...

Ўтган йилнинг 24 февраль куни туман прокурори И.Мингбоевдан хат олинади. Унда жумладан шундай дейилган:

«Сиз талабгор сифатида қатнашган тендерда комиссия томонидан сиз танлов ғолиби деб топилишингиз ўрнига, талабгорлар тўплаган балл баҳоларини ҳисоблашда хатога йўл қўйилиб, комиссия томонидан Ў.Бобомуродов танлов ғолиби деб топилган. Шу сабабли, Ж.Хўжамиёров номли ширкат хўжалигини фермер хўжалигига айлантириш бўйича қайта ташкил қилиш комиссиясининг 2005 йил 22 январь кунги қарорининг сизга тегишли қисмини бекор қилиш ҳақида протест келтирилди.

Ушбу протест комиссия томонидан 2005 йил 22 февраль куни кўриб чиқилиб, комиссия қарори билан сиз танлов ғолиби, деб топилдингиз».

Лекин, шундан кейин ҳам ғолиб деб топилган Х.Юлдашевга ер берилмади. Қайтанга аксинча бўлди. Комиссия 19 март куни у ғолиб деб топилган 1/6 контурдаги 23,7 гектар ерга Х.Юлдашевни чақирмасдан қайта тендер ўтказади ва унда бошқа фуқаро ғолиб чиқади.

Охири иш судга кўчди. Вилоят адлия бошқармаси Х.Юлдашевнинг манфаатини кўзлаб, фуқаролик ишлари бўйича Денов туманлараро судига даъво аризаси киритди. Унда 22 февралдаги қайта танлов натижаларини ҳақиқий, деб топиш сўралди.

Биринчи босқич судида даъво рад этилди. Иш апелляция босқичида 2005 йил 5 июль куни кўриб чиқилди ҳамда фуқаролик ишлари бўйича Сурхондарё вилоят суди апелляция инстанция судининг ажримига кўра, даъво талаблари қаноатлантирилди. Суд ажрими эса шундай бошланган: **«...Шўрчи тумани Ж.Хўжамиёров ширкат хўжалигини фермер хўжалигига айлантириш бўйича комиссиясининг 2005 йил 15 мартдаги 9-сонли ва 2005 йил 19 мартдаги 10-сонли баённомалари ҳақиқий эмас деб топилиб, бекор қилинсин. 2005 йил 22 февралдаги 8-сонли баённомани ҳақиқий деб топилиб, Х.Юлдашев 1/6 контурдаги 23,7 га. ер майдонда ўтказилган танловда ғолиб деб топилганлиги эътироф этилсин. Унга ушбу ер майдонини ажратиб бериш Шўрчи тумани Ж.Хўжамиёров ширкат хўжалигини фермер хўжалигига айлантириш бўйича комиссиясига ва Шўрчи тумани ҳокимлигига юклатилсин».**

Шундай қилиб, Х.Юлдашев тендер ғолиби, деб тан олинди ҳамда кейинги қайта ўтказилган тендер натижаси бекор қилинди. Лекин бунга мана 1 йилдан ошди ҳамки суд қарори бажарилгани йўқ...

Қизиқ, Х.Юлдашевнинг тендер ғолиби бўлиши кимларгадир ёқмаётганга ўхшайди. Лекин шахсий адоват ёки ўзаро гина-кудуратни қонундан устун қўйишга, суд қарорини бажармасликка кимнинг ҳаққи бор?

СЎЗНИНГ АМАЛИ ҚАНИ!

Андижон вилояти Балиқчи тумани «Шукур ота» фермер хўжалиги, Ўртақўрғон қишлоғида яшовчи Ш.Шокиров шундай ёзади: «Фермерлик қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда асосий таянч экани сир эмас. Ширкат хўжаликлари негизида фермер хўжаликлари ташкил этилиб, ер танлов асосида ҳақиқий эгаларига берилмоқда. Мен ҳам яхши ниятда «Ғалаба» ширкат хўжалигини қайта ташкил этиш комиссияси уюштирган танловда иштирок этдим. 21-лойиҳа бўйича талабгор эдим. Афсуски, шу лойиҳага талабгор А.Раҳматуллаев ғолиб деб топилди. Низом қоидалари бузилди. Туман прокурорига мурожаат қилишга тўғри келди. Прокуратура туман ҳокимининг ер ажратиб бериш ҳақидаги қарорига протест киритди. Маълум бўлишича, танлов ғолибини аниқлашда бошқа лойиҳалар бўйича ҳам қонунбузилишларга йўл қўйилган экан».

Балиқчи туман ҳокимига билдирилган прокуратура протестида 3,4,6,8,14,15,16 ва 21-лойиҳалар бўйича танлов ғолибини аниқлашда хатоликка йўл қўйилгани бирма-бир кўрсатиб ўтилган. Хусусан, 21-лойиҳа бўйича Ш.Шокировга рақиблик қилган А.Раҳматуллаев «Ғалаба» ширкат хўжалигида ишламаган бўлса-да, шу хўжаликда 2003-2005 йиллар мобайнида пахта ва буғдой етиштирганлиги тўғрисидаги туман статистика бўлими маълумотномасига асосан унга сунъий равишда 8 балл қўшиб ёзилган. Хуллас, жами 8 та лойиҳа бўйича ғолибларни белгилаш ҳақида туман ҳокимининг қарори прокуратура талабига асосан бекор қилиниши талаб этилди. Туман ҳокими эса прокурорнинг 2006 йил 31 январдаги протестига асосан ўзининг 2006 йил 11 январдаги «17-Қ» қарорига ўзгартиришлар киритиб, «қайта ташкил этиш комиссияси раисларига танлов натижалари бекор қилинган лойиҳалар бўйича қайта танлов ўтказиш учун ҳужжатлар топширилсин... қарор бажарилишини назорат қилишни ўз зиммамда қолдираман», деб ҳужжатга имзо чеккан. Афсуски, юқоридаги ҳолат каби қайта танловдан дарак бўлавермади.

Вақт ўтавергач, иш судга кўчди. Вилоят хўжалик суди Ш.Шокировнинг даъвосини кўриб, қайта ташкил этиш комиссиясининг 2006 йил 6 январь кунги танлов натижалари бўйича қарорининг 21-лойиҳасига оид қисми бекор қилинганлиги сабабли қайта танлов ўтказиш чоралари кўрилмасдан қонунбузилишига йўл қўйилганлиги ҳолатлари бўйича хусусий ажрим чиқарилсин, деган қарорга келди.

26 март куни чиқарилган хусусий ажрим қонунда белгиланган бир ойлик муддатда муҳокама қилиниб, кўрсатилган қонунбузилиш ҳолатларини бартараф этиш учун Балиқчи тумани ҳокимлигига ва «Ғалаба» ширкат хўжалиги қайта ташкил этиш комиссиясига юборилган эди. Орадан олти ойлик муддат ўтган бўлса-да, хусусий ажрим муҳокама қилинганлиги ва қонунбузилиш ҳолатлари бартараф этилганлиги ҳақида ҳеч қандай хабар йўқ...

Ижро ва амалга қўл урилмади. Қолган ишга қор ёғар деганларидек, одамларга ер ажратиш бўйича бошланган хайрли иш чала ётганига бир йил бўлай деб қолибди-ку, мутасаддиларнинг парвойи фалак. Ахир бу муддатда ўнлаб фермерлар ўзларини ўнглаб, қишлоқ хўжалигини ривожлантириш, мўл-кўлчиликни таъминлашга ўз ҳиссаларини қўшар эдилар-ку, афсус...

Ҳайдар НОСИРОВ,
«Хатлар ва оммавий ишлар» бўлими мудири

ГЕРМАНИЯДАН НАВБАТДАГИ ИНСОНПАРВАРЛИК ЁРДАМИ

Яқинда Германиядан Ўзбекистонга инсонпарварлик ёрдамининг навбатдаги туркуми жўнатилди.

Қиймати тахминан 47 минг еврога тенг бўлган асбоб-ускуналар қон босимини ўлчовчи мўъжаз қурилмалар ва компьютерлардан иборат. Улар Германиянинг Қизил хоч жамияти, Берлин-Митте соғлиқни сақлаш маҳкамаси ва «НУКЕМ ГмбХ» фирмаси томонидан тақдим этилди.

Инсонпарварлик ёрдами таркибида одам қонидаги газ ва электролитлар миқдорини ўлчаш учун мўлжалланган ABL SYSTEM 625 ускунаси ҳам бор бўлиб, у Даниядаги «Radiometr Copenhagen» фирмасининг Берлиндаги ваколатхонаси томонидан Республика перинатал марказига туҳфа сифатида юборилди.

Юк Германиянинг «STS Logistik Europe GmbH» экспедиторлик фирмаси кўмагида мамлакатимизга етказиб берилмоқда.

«Жаҳон» АА,
Берлин

ТАВОЗЕ

• Миллат ва маънавият

ЁКИ ШАРҚОНА ОДОБ ВА АХЛОҚНИНГ ЮКСАК СИФАТЛАРИДАН БИРИ ҲАҚИДА

Инсон боласи яралибдики, ахлоқ ва одоб мезонлари асосида тарбияланиб келади. Замонлар ўтиши билан бу мезонлар баъзан хира тортиб, ўзгариб, янгиланиб туради. Аммо шарқона ахлоқнинг шундай мезонлари ҳам борки, қандай бўронли даврларни кечирмасин, улар ўз кучини, қимматини йўқотмаган. Шарқ донишмандларидан бизга мерос бўлиб келаётган ана шундай юксак инсоний тушунчалардан бири тавозедир.

«Навоий асарлари луғати»да ушбу арабча сўз «тавозуъ» сифатида берилган бўлиб, унинг маъноси: «Адаблилик, ўзини паст тутиш», деб изоҳланган. Навоий «Маҳбуб ул-қулуб» асарининг Иноят Маҳсумов қаламига мансуб насрий баёнида: «Тавозе — одоб сақлаш, хокисор бўлишлик» тарзида шарҳланган. Ҳазрат Навоийнинг ўзи эса мазкур асаридаги «Тавозе ва одоб тўғрисида» деб номланган фаслида инсон маънавий оламининг бу бирламчи фазилатини тушунтириб, шундай пурҳикмат сўзларни ёзади:

«Тавозе — кишига халқнинг муҳаббатини жалб қилади, одамларни у билан дўстлаштиради. Тавозе — дўстлик гулшанида тоза гуллар очади ва гулшандан оширишда улфатчилик базмига хилма-хил гуллар сочади. Тавозе — такаббур мухолифга мулойимлик ва камтарлик йўлини кўрсатади; гердайган душман кўнглида инсонийлик завқини кўзғатади. Қайта-қайта кўрсатилган тавозе — ҳасадгўй такаббурни уят чегарасига томон йўллайди ва ҳаддан ташқари инсофсиз душманни ёмонлик қилишдан қайтаради...»

Алишер Навоий улуғ шоир бўлибгина қолмай, ўзи яшаган давр ва жамиятнинг маънавий асосларини белгилаб берган донишманд мураббий ҳам эди. Шоирнинг ахлоқ ва одоб тўғрисидаги шундай доно ва сержило сўзларини ўқиганимизда, бу сўзлар унинг биз авлодларга қолдирган маънавий васияти эканлиги кундек равшан бўлади.

Навоий умрининг кексалик фаслида ёзган мазкур асаридаги тавозенинг биз бандаларга янада тушунарлироқ бўлишини учун келтирган Муқбил ва Мудбир ҳақидаги ҳикоятини эслайлик. Ҳазрат Навоий бу мисолда Мудбир каби такаббур кишиларнинг гердайганлиги оқибатида алалхусус қашшоқ ва эътиборсиз қолишини, аксинча Муқбил сингари тавозели кишиларнинг ўз олижаноблиги туфайли мукофот ва ҳурматга сазовор бўлишини таъкидлайди. Навоий ёзади:

«Одобли инсон барча одамларнинг яхшисидир ва барча халқлар учун ёқимлидир. У мансабдор кишилардан гўзалроқ ва бадавлат одамлардан ҳурматлироқдир. Одобли одам ўз тенгдошлари орасида ҳам таҳсинга лойиқ, ҳеч қандай эҳсон бермай, каттадан-кичик ҳаммани шод қилади, ҳеч қанақа ҳадя қилмай, кишиларнинг ғамини тарқатади.

Одоб — кичик ёшларни катталар дуосига сазовор этади, ёшлар у дуо баракасидан баҳраманд бўладилар ва у одобли ёшга бўлган муҳаббат кўнглида абадий қолади. Ёшларни кўзга улуғ қилиб кўрсатадиган феъл-атвори одобдир, одоблиларнинг юриш-турушида хулқ улуғворлик кўради.

Одоб кишилар тарафидан қилиниши мумкин бўлган ҳурматсизлик эшигини беркитади ва одамни ҳазил-мазахдан, камситилишдан сақлайди. Одоб одам табиатига инсонийлик бахш этади ва киши мизожига одамийлик манзилида ором беради.

Одобдан кичикларга шунчалик фойда етадиган бўлса, катталарга нечоғлиқ эканини тасаввур қилинг. Одоб ва тавозе — меҳр-муҳаббатнинг зеб-зийнатидир; одобсизлик дўстликка путур етказади. Одоб ва тавозе дўстлик ойнасига жило беради ва икки орага ёруғлик бағишлайди...»

Бобокалон шоир одоб ва тавозе тўғрисида шундай яйраб-яшнаб, роҳатланиб фикр юритадики, биз шу жараёнда унинг илҳом булоғи қайнаб тошаётганини кўриб тургандек бўламиз. Агар ҳозирги ёш авлод улуғ шоирнинг бу сўзларига тўла амал қилса, улар жамиятимизнинг кўрки ва том маънодаги баркамол кишилари бўлишлари шубҳасиздир.

Навоийдан кейинги даврларда ҳам кўплаб шоиру фозил кишилар ахлоқ ва одоб тўғрисида, жумладан, тавозе тўғрисида фикр юритганлар. Шундай кишилардан бири тавозенинг инсон руҳий ҳаётида тутган ўрни тўғрисида баҳс юритиб, бундай мисолни келтирган:

...Ўтган замонларнинг бирида Обид исмли бир бой яшаган эди. Ўзи бойлик орқасида катта шуҳрат қозонган бўлса ҳам, давлатига мағрур бўлиб, кибру ҳаво қилмас, ҳеч кимнинг дилига озор бермас, аксинча, ҳар доим фақир-фуқаролар каби оддий либос кийиб юрар, катта-ю кичикка тавозе билан ва улардин илгари салом бериб, ширин сўзлар билан уларнинг дилларини хушнуд қилар экан. Обиднинг Абдуқаҳҳор исмли девор-дармиён тенгдош қўшниси бўлиб, у ғарибона турмуш кечирганига қарамай, кибру ҳавоси шайтондан ҳам зўррок экан. Бу бахти қаро киши Обиднинг бадавлат киши бўла туриб, ҳамиша тавозе билан юргани ва кундан-кунга обрў-эътибори зиёда бўлганига, ўзининг эса на давлат, на эътибор кўрмай, хорлик ва зорликда умр кечираётганидан қаҳр-ғазаби қўзғаб, бир куни кечаси Обидни ўлдириш мақсадида томдан ошиб, унинг уйига тушибди. Обид Абдуқаҳҳорни шарпасидан таниб, қўлини кўксига қўйган ҳолда уни уйига тавозе билан таклиф қилибди:

— Қани, биродари азизим, марҳамат қилиб уйга кирсинлар. Камоли дўстликдан бемалол томдан ошиб тушганингизга бениҳоя хурсанд бўлдим. Баракалло, ҳақиқий дўст шундай бўлади. Хуш келибсиз! — дебди у тунги меҳмонга қараб.

Абдуқаҳҳор бундай муомаладан ҳайрон қолган бўлса-да, нима мақсадда келганини яширмабди:

— Мен меҳмон бўлиб келмаганман. Сени ўлдириш учун келганман, — дебди у ой нурида ялтираб турган ханжарни кўрсатиб. Обид пинагини бузмай, жавоб берибди:

— Сизга бор-йўғи битта жоним керак экан-у, мингта жоним бўлса ҳам сиздек азиз ва мушфиқ дўстимга қурбон бўлсин. Аммо сиз аввал бир нафас ўлтириб, ҳордиқ олинг. Мен мезбонлик вазифасини адо этиб, сизнинг меҳмонлик иззатингизни жойига қўяй. Сўнгра ўлдириш қочмас, азизим!

Обиднинг бундай муносабатини кўрган Абдуқаҳҳор ўзи билан ҳамсояси ўртасидаги ер билан осмондек фарқни кўради ва ўзини Обиднинг оёқлари остига ташлаб, ёвуз ниятда келганидан минг бора пушаймонлар қилиб, дўстидан кечиришини сўрайди.

Албатта, бу ҳикоятдаги ибратли мисол билан тавозенинг қандай улуғ сеҳрли кучга эга эканини кўрамиз. Ўтмишда яшаган машҳур шоир ва файласуфлар тавозе ва одоб тўғрисида қанчалик ибратли фикрларни ёзиб қолдирган бўлмасинлар, бизнингча, уларнинг баридан ҳазрат Навоийнинг пурҳикмат сўзлари улуғроқдир. Мана донишманд шоирнинг мазкур масала ҳақидаги сўнгги дурдона фикрлари:

«Тавозе ва одоб эгаларига ҳамма таъзим қилади ва ҳурмат билдиради. Одоб уруғини эккан одамнинг ҳосили жавоҳир бўлади. Одобли ва гўзал хулқли одамлар кўпаяверса, халқнинг дўстлиги, уларнинг бир-бирига бўлган меҳр-муҳаббати борган сари ривож топади. Агар киши одоб ва тавозе каби яхши хулққа эга бўлса, ўзи ҳам халқнинг иззат-ҳурматига сазовор бўлади. Дўстлар орасида шу каби суҳбат ва шу йўсинда ҳамжиҳатлик бўлса, қандай яхши! Бундай аҳил, иттифоқ, муҳаббатли, одобли бўлиш — дўстлар учун бахтиёрликдир».

Эҳтимол, ушбу битикларни ўқиган айримлар: «Бундай ривоятлар замони аллақачон ўтиб кетган», деб ўйлашлари мумкин. Аммо бугунги кунларда ҳам замондошларимизнинг меҳмондорчилик ва тўй-ҳашамлардаги ўзаро ширин муомала-муносабатларини кўриб, тавозе ва одоб ўзбек халқининг маънавий олами ҳамда руҳий ҳаётини безаб келганига, бундан кейин ҳам абадий қадриятлардан бири сифатида яшаб қолишига шубҳа қилмаймиз.

Наим КАРИМОВ,
профессор

РЕЗОЛЮЦИЯ ЛОЙИҲАСИ МАЪҚУЛЛАНДИ

БМТ Бош Ассамблеясининг халқаро хавфсизлик ва қуролсизланиш масалалари билан шуғулланувчи биринчи қўмитаси Марказий Осиё мамлакатлари номидан Ўзбекистон делегацияси томонидан тақдим этилган «Марказий Осиёни ядро қуролидан холи ҳудудга айлантириш тўғрисида»ги резолюция лойиҳасини маъқуллади.

Ҳужжатни қабул қилиш учун 128 та мамлакат розилик билдирди, учта мамлакат қарши чиқди, 36 та давлат бетараф қолди.

Резолюция лойиҳасини, жумладан, Россия, Хитой, Озарбайжон, Арманистон, Беларусь, Украина, Молдова, Осиё, Африка ва Лотин Америкаси давлатларининг аксарият қисми ёқлаб чиқди.

Овоз бериш жараёни давомида БМТ аъзоларининг кўпчилиги Марказий Осиё ядро қуролидан холи ҳудудга айлантирилишини қўллаб-қувватлашини маълум қилди. Мазкур ҳудуд шимолий ярим шардаги илк ядро қуролидан холи ҳудуд бўлишини қайд этган ҳолда улар Марказий Осиё мамлакатлари бу орқали глобал миқёсдаги ядровий қуролсизланиш ва тарқатмаслик мақсадларига эришиш жараёнига муҳим ҳисса қўшишини таъкидлади ва мазкур қадам дунёнинг бошқа мамлакатлари учун муҳим мисол бўлиб хизмат қилишига эътибор қаратди.

Қўмита томонидан қабул қилинган резолюция лойиҳаси тегишли маъруза доирасида БМТ Бош Ассамблеяси томонидан тасдиқланиш учун тақдим этилади.

Эслатиб ўтиш жоиз, Марказий Осиёни ядро қуролидан холи ҳудудга айлантириш ташаббуси Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов томонидан 1993 йил 28 сентябрь куни БМТ Бош Ассамблеясининг 48-сессиясида илгари сурилган эди.

Бу ҳақдаги ҳужжатни ишлаб чиқиш жараёни тўққиз йил давом этди. Ўтган давр мобайнида минтақанинг бешта мамлакати ўртасида ҳамда «ядровий бешлик» — АҚШ, Буюк Британия, Россия, Франция ва Хитой вакиллари билан кўплаб учрашувлар ўтказилди. Шу ўринда мазкур жараёнга Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ҳам аввалбошдан бевосита жалб этилганини таъкидлаш даркор.

Узоқ давом этган музокаралар натижаси ўлароқ Марказий Осиёни ядро қуролидан холи ҳудудга айлантириш тўғрисидаги шартнома ишлаб чиқилди ва жорий йил 8 сентябрь куни Қозоғистоннинг Семипалатинск шаҳрида минтақа давлатларининг ташқи сиёсат маҳкамалари раҳбарлари томонидан имзоланди.

Юқорида айтиб ўтилган резолюция лойиҳаси БМТ Бош Ассамблеясининг биринчи қўмитаси томонидан маъқуллангани жаҳон ҳамжамияти Марказий Осиёни ядро қуролидан холи ҳудудга айлантириш борасидаги саъй-ҳаракатларни қўллаб-қувватлаётганининг яна бир тасдиғи бўлганини таъкидлаш ўринли.

«Жаҳон» АА
Нью-Йорк

ЁШ КИМЁГАРЛАРИМИЗ МУВАФФАҚИЯТИНИНГ ЭЪТИРОФИ

Арманистон пойтахти Ереван шаҳрида кимё бўйича мактаб ўқувчилари ўртасида ўтказилган 40-Халқаро Менделеев олимпиадасида ўзбекистонлик ўқувчиларнинг муваффақиятли иштирок этгани муносабати билан Москвадан мазкур олимпиада ташкилий қўмитаси раиси, Ломоносов номидаги Москва давлат университети кимё факультети декани, Россия Фанлар академияси академиги В. Лунинидан табрик мактуби олинди.

Унда юртимизнинг ёш кимёгарлари 15 мамлакатдан келган 82 нафар юқори синф мактаб ўқувчилари иштирок этган олимпиадада Ўзбекистон шарафини муносиб ҳимоя қилгани таъкидланади.

— Шоҳруҳ Салимов, Улуғбек Йўлдошев ва Беҳзод Каримов Олимпиада қатнашчилари дипломлари билан тақдирланди, Жамол Узоқов эса мусобақанинг бронза медалини қўлга киритди, — дея қайд этади В. Лунин. — Ўзбекистонлик юқори синф ўқувчиларининг бу муваффақияти мамлакатда қобилиятли болалар билан ишлашга катта эътибор қаратилаётганидан далолат беради.

«Жаҳон» АА

ЯНГИ ШИФО МАСКАНЛАРИ

Айни пайтда Жиззах вилоятида 165 та қишлоқ врачлик пункти фаолият кўрсатмоқда. Биргина шу йилнинг ўзида вилоятнинг чекка ҳудудларида 9 та замонавий ҚВПлар қурилиб, фойдаланишга топширилди. Ана шундай янги қишлоқ врачлик пунктларидан бири Жиззах туманидаги «Самарқанд-қудуқ» агрохизмат марказида барпо этилди.

— Озода, кенг ва шинам хоналардан иборат, барча қулайликларга эга ушбу саломатлик маскани ҳомийлар кўмагида қисқа муддат ичида қурилди, — дейди туман марказий шифохонаси бош шифокори Абдуғулом Норматов. — Замонавий тиббиёт асбоб-ускуналари билан таъминланган ушбу врачлик пункти хизматидан қишлоқ аҳолиси мамнун.

Вилоятнинг Дўстлик, Бахмал, Фориш, Пахтакор ва Арнасой туманларидаги мавжуд шифохоналар ҳамда қишлоқ врачлик пунктларида ҳам ҳомийлар ёрдамида катта ҳажмда қурилиш, таъмирлаш ва жиҳозлаш ишлари амалга оширилди.

— Йил охирига қадар яна 2 та қишлоқ врачлик пунктидаги қурилиш ишлари ниҳоясига етказилади, — дейди вилоят соғлиқни сақлаш бошқармаси бошлиғининг биринчи ўринбосари Пўлат Бобоев. — Шундай қилиб, Ҳомийлар ва шифокорлар йилида вилоятда ҚВПлар сони жами 167 тага етади.

Иброҳим ЖОНУЗОҚОВ

• Аччиқ, аммо очиқ гаплар

МЎМАЙ ДАРОМАД

ТОПМОҚЧИ БЎЛГАНЛАРНИНГ «ОРЗУ»ЛАРИ УШАЛМАДИ

Спирт маҳсулотларини четдан ноқонуний равишда ва тегишли ҳужжатларсиз мамлакатимизга олиб кириш ҳоллари ҳамон давом этмоқда. Бундан ташқари улар махсус рухсатномаларсиз сотилаётганлиги тўғрисида ташвишли маълумотлар бор.

Шу муносабат билан Қорақалпоғистон Республикаси Давлат солиқ бошқармаси бошлиғи Нурали ЧЎЛИЕВдан спирт ва алгокол маҳсулотларини ишлаб чиқариш ҳамда сотилиши устидан давлат назоратини кучайтириш бўйича ҳудудий Давлат солиқ бошқармаси ва унинг шаҳар ҳамда туманлардаги инспекциялари қандай ишлар олиб бораётганлиги ҳақида сўзлаб беришини сўрадик.

— Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2004 йил 15 январдаги «Спирт ва алкогол маҳсулотларини ишлаб чиқариш ва сотилиши устидан давлат назоратини кучайтириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарори ижросини таъминлаш мақсадида, — дейди бошқарма бошлиғи, — 2006 йилнинг ўтган даврида Қорақалпоғистон Республикаси Давлат солиқ органлари ҳуқуқни муҳофаза қилувчи мутасадди идоралар билан ҳамкорликда қатор тадбирлар кўрмоқдалар. Ўтказилган рейд-текширувлар натижасида спиртли ичимликлар ва спирт маҳсулотлари ноқонуний ҳамда тегишли ҳужжатларсиз сотилиши бўйича 213 та ҳолат аниқланди. 14 та яширин равишда спиртли ичимликлар ишлаб чиқариш цехларидан умумий баҳоси 7729.0 минг сўмлик 3262.8,0 литр спирт маҳсулоти ва 15846,1 минг сўмлик 12663,3 литр акциз маркасиз спиртли ичимликлар далилий ашё сифатида олиб қўйилди. Бундай ҳуқуқбузарлик ҳоллари бўйича тўпланган материаллар ҳозир прокуратура ва Бош прокуратура ҳузуридаги СВОЖЖДЛҚК бўлимларига тегишли тартибда тақдим этилган.

Ўзбекистон Республикаси Бош вазири томонидан 2006 йил 30 сентябрь куни имзо чекилган «Республикада спирт ва алкогол маҳсулотларни ишлаб чиқариш ва сотишни тартибга солиш бўйича ишчи-гуруҳи томонидан амалга ошириладиган асосий тадбирлар» ижросини таъминлаш йўлида Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши томонидан ҳудудда спирт ва алкогол маҳсулотларини ишлаб чиқариш ва сотилишини тартибга солиш, қўшни давлатлардан спирт маҳсулотларининг ноқонуний олиб келиниши ҳамда яширин ишлаб чиқарилишига қарши курашиш борасида ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари раҳбарлари иштирокида махсус ишчи гуруҳи ва чора-тадбирлар дастури тасдиқланди. Дастурга мувофиқ жорий йилнинг 1-25 октябрь кунлари ўтказилган ҳамкорликдаги рейд-текширишлар натижасида 53 та қонунбузилиш ҳолатлари аниқланиб, ҳеч бир ҳужжатсиз, сифат сертификатисиз олиб келинган умумий суммаси 21116.2 минг сўм миқдордаги 9998 литр спирт маҳсулотлари ва акциз маркасиз (умумий суммаси 463.7 минг сўм миқдордаги) 476 шиша спиртли ичимликларнинг ноқонуний савдосига чек қўйилди. Алкогол маҳсулотларини яширин равишда ишлаб чиқарувчи 4 та яширин цех аниқланиб, улардан умумий баҳоси 178.1 минг сўм миқдордаги 138 шиша қўлбола спирт ичимликлари олиб қўйилди.

— Аниқ мисоллар билан айтсангиз...

— 2006 йил 13 октябрь куни Нукус шаҳрида яшовчи фуқаро Ботир Даўлетназаров деҳқон бозорида гўшт дўконига ҳеч бир ҳужжатсиз умумий баҳоси 118.88 минг сўмлик 33 баклажкада (жами 49 литр) спирт маҳсулотларини бозор ҳудудида сотиш мақсадида олиб келганида бу ғайриқонуний ишнинг олди олинди. Ўша куни Нукус шаҳри, Қос-кўл кўчасидаги 2-уйда истиқомат қилувчи Қўанышбай Абишев ҳам уйига ҳеч бир ҳужжатсиз, умумий баҳоси 300.0 минг сўмлик 41 баклажкада жами 60 литр хорижий спирт маҳсулотларини сотиш учун келтирганда қўлга тушди.

Эртасига, яъни 14 октябрь куни, Бўстон шаҳри, Ю.Қурбонов кўчасида яшовчи Улуғбек Юсуповнинг уйида қўлбола усулда (тегишли ҳужжатларсиз) алкогол маҳсулотлари ишлаб чиқарувчи яширин цех борлиги фош этилди. Мазкур цеҳдан 1300 дона «Каратау» ароғи ёрлиқлари, 111 дона спиртли ичимликлар идиши, 70 дона қўлбола ароқ, 36 дона акциз маркалари, 20 дона алкогол ичимликлари оғзини бекитадиган клёнка, 1 дона қалбаки спиртли ичимликлар тайёрлаш қопқоғини ёпишга мўлжалланган мослама, 1,5 литр ҳажмдаги 18 баклажка ва 1,3 литр ҳажмдаги 240 баклажка спирт маҳсулотлари, 4617 дона «Нукус вино заводи» номли спиртли ичимликлар қопқоғи, 1,3 литр ҳажмдаги 18 баклажкада тозаланган (дистилланган) сув сингари далилий ашёлар топилди.

Худди шундай ва шунга ўхшаш ноқонуний хатти-ҳаракатлар билан Қўнғирот туманидан давлат белгиси 23. I 3821 рақамли «Урал-«432» русумли автотранспорт воситаси ҳайдовчиси Руслан Тоубаев, Тахиаташ шаҳри, 33-мавзе 2-уй, 9-хонадонда истиқомат қилувчи Рахила Рахманова, Нукус шаҳри, Г.Шеразиева кўчасида яшовчи Марат Саймашов, Амударё тумани, Манғит шаҳри, Тинчлик кўчасидаги 26-уй соҳиби Рахматулла Атажанов сингари кўплаб фуқаролар ҳам қонун олдида жавоб беришларига тўғри келди...

Мақсадимиз битта: Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг юқорида қайд қилиб ўтилган қарори ижросини тўла таъминлаб, ички бозоримизни муҳофазалаш ва пировардида, истеъмолчилар манфаатларини ҳимоя қилиш йўли билан эл турмуши фаровонлигига муносиб ҳисса қўшиш...

Реймбой ЕШИМБЕТОВ
ёзиб олди

XORIJDA

ПРЕЗИДЕНТ САЙЛОВИ БЎЛИБ ЎТДИ

Никарагуада бўлиб ўтган президент сайловида Даниэл Ортега ғолиб чиқди. 91,48 фоиз сайлов бюллетенларининг ҳисоб-китоби шуни кўрсатдики, Даниэл учун 38,07 фоиз сайловчи овоз берган. Консерваторлардан номзоди қўйилган Эдуардо Монтеалегре билан Хозе Рисолар 29 ва 26,2 фоиз овоз ололган холос.

«Associated Press» ахборот маҳкамасининг хабар беришича, Даниэл Ортега 1985-90 йилларда мамлакатни бошқарган.

Сайлов арафасида Ортега Никарагуада иқтисодий эркинликни сақлаб қолишга, хусусий бизнесни ривожлантиришга ваъда берган.

ТАҚИҚЛОВ ЖОРИЙ ЭТДИ

Япония парламентининг қуйи палатаси Шимолий Корея кемаларининг Япония ҳудудига киришини тақиқлади. Бу тақиқлов шу йил 9 октябрь куни КХДР томонидан ўтказилган ядро синовларига қарши жорий этилди. Шунингдек, БМТ Хавфсизлик Кенгаши жорий этган санкцияга ҳамоҳанг тарзда Япония 20 тур маҳсулот (алкоголли ичимликлар, сигарет, қимматбаҳо тақинчоқлар, автомобиль, атир-упа маҳсулотлари)нинг КХДРга экспортини ҳам тўхтатди.

ПАРЛАМЕНТ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАМАЯПТИ

Грузия парламентининг кўпгина депутатлари мухолифатдаги «Демократик фронт» фракцияси илгари сурган Грузиянинг Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги таркибидан чиқиши ҳақидаги ташаббусини қўллаб-қувватламаяпти. Мамлакат парламентининг вице-спикери Михаил Мачавариани бу ҳақда «Новости-Грузия» ахборот маҳкамасига маълум қилди.

Унинг айтишича, Грузиянинг МДҲ таркибидан чиқишга тайёрлиги кўпгина ҳужжатларда деярли ўз аксини топиб бўлди.

Лекин Грузия МДҲ таркибидан тўлиқ чиқиб кетадиган бўлса, иқтисодий характердаги муаммоларга дуч келиши ҳозирданоқ маълум бўлиб қолди. Жумладан, Украинадан келадиган маҳсулотлар баҳоси 12 фоизга ошиши мумкин экан. Бу эса грузин халқининг турмуш тарзига Россия Грузияни иқтисодий қамал қилгандан кўра, оғирроқ таъсир этаркан.

Лекин шундай бўлса-да, парламент Грузиянинг МДҲ таркибидан чиқиши масаласини 10 ноябрь куни бўладиган парламентнинг навбатдаги мажлиси кун тартибига киритди. Шу куни Грузиянинг МДҲ таркибида қолиш-қолмаслиги маълум бўлади.

Дарвоқе, ушбу масала аввал ҳам бир неча бор ўртага ташланган. Шу йил майда бу масалани ўрганиш бўйича ҳукумат комиссияси тузилган. Мамлакат президенти Михаил Саакашвили фармойишига кўра, мазкур комиссия фаолиятини бош вазир Зураб Ногаидели бошқармоқда.

ТЕМИРЙЎЛЧИЛАР ИШ ТАШЛАДИЛАР

Франция Миллий темирйўл жамияти ишчилари 36 соатлик иш ташладилар. Иш ташлаш Франция давлат транспорти компаниялари касаба уюшмаларининг чақириғига биноан ўтказилмоқда.

ИТАР-ТАСС хабар беришича, улар ишчиларнинг алоҳида мақоми муҳофаза қилинишини, маошлар ва пенсиялар миқдорининг маълум даражада сақланишини талаб қилишмоқда.

Иш ташлаш муносабати билан Франциянинг барча ички темир йўл қатнови тўхтаб қолди, фақат йирик йўналишлардагина учдан икки қисм қатнов амалга оширилмоқда. Иш ташлаш бугун якунланди.

● Футбол

ҲАЛ ҚИЛУВЧИ УЧРАШУВ

2007 йили ўтказиладиган Осиё чемпионати саралаш босқичининг сўнгги ўйинида мамлакатимиз футболчилари Қатар терма жамоасига қарши майдонга чиқади

Жаҳон футболи тарихида илк маротаба тўрт мамлакатда уюштирилаётган навбатдаги Осиё чемпионати финал босқичининг барча иштирокчилари номи 15 ноябрь куни маълум бўлади. Мусобақа низомига кўра, мезбонлар — Таиланд, Малайзия, Индонезия ҳамда Вьетнам терма жамоалари Осиё кубогининг саралаш баҳсларидан озод қилинган. Улар қитъа чемпионати финал босқичида тўғридан-тўғри қатнашадилар. Бундан ташқари, саралаш учрашувларида муваффақиятли иштирок этаётган Саудия Арабистони, Япония («А» гуруҳи), Жанубий Корея, Эрон («В» гуруҳи), Уммон, БАА («С» гуруҳи), Австралия («Д» гуруҳи), Хитой, Ироқ («Е» гуруҳи) ҳамда Қатар («F» гуруҳи) терма жамоалари ҳам қитъамизнинг ушбу мусобақаси йўлланмасини муддатидан илгари ҳал қилишган. Агар Осиё чемпионатида 16 терма жамоа иштирок этишини назарда тутсак, гуруҳ баҳсларининг сўнгги турида қолган икки жамоа номи аниқланади. Бу икки йўлланма учун эса «Д» гуруҳида Қувайт ва Баҳрайн, «F» гуруҳида эса Ўзбекистон ҳамда Сяньган (Гонконг) терма жамоалари кураш олиб боришмоқда.

Мутахассислар «Д» гуруҳида қувайтликларнинг имкониятини юқори баҳолашяпти. Уларга Манамада ўтадиган охирги ўйинда Баҳрайн билан дуранг кифоя қилади. Аммо биринчи даврада Ал-Қувайтда очко бўлишган баҳрайнликлар бу гал фақат ғалаба учун майдонга тушишига ишонч билан қараётганлар ҳам йўқ эмас. Гуруҳдаги вазият эса қуйидагича кўриниш олган:

	Ў	Ю	Д	М	Т-Н	О
Австралия	4	3	0	1	7-3	9
Қувайт	3	1	1	1	2-2	4
Баҳрайн	3	0	1	2	1-5	1

Мамлакатимиз миллий терма жамоаси қатнашаётган «F» гуруҳида беш учрашувнинг барчасида ғалаба қозонган Қатар футболчилари юз фоизлик натижа билан кейинги босқич йўлланмасини муддатидан илгари қўлга киритган. Гуруҳдаги иккинчи йўлланма учун Сяньган ва Ўзбекистон футболчилари даъвогарлик қилаётган бўлса-да, бу борада вакилларимизнинг имконияти юқори. Охирги турда Ўзбекистон — Қатар, Сяньган — Бангладеш терма жамоалари ўзаро баҳс юритишади. Унда ҳамюртларимизни дуранг натижа ҳам қаноатлантиради. Бешинчи турдан сўнг гуруҳ жадвали қуйидагича кўриниш олган:

	Ў	Ю	Д	М	Т-Н	О
Қатар	5	5	0	0	14-2	15
Ўзбекистон	5	2	2	1	12-4	8
Сяньган	5	1	2	2	3-7	5
Бангладеш	5	0	0	5	1-17	0

Ўзбекистон терма жамоаси 11 октябрь куни бешинчи турда Дакка шаҳрида Бангладеш футболчилари меҳмони бўлганди. Шундан бери орадан бир ой вақт ўтди. Аммо вакилларимиз 15 ноябрь куни Тошкентда қатарликлар билан ўтадиган ўйин олдидан биронта ҳам ўртоқлик учрашувида майдонга тушишмади. Шунга қарамай, терма жамоа бош мураббийи Валерий Непомнящий ўз шогирдлари ғалабасига ишонч билан қарамоқда. Эртадан бошланадиган тайёргарлик машғулотларига россиялик мутахассис қуйидаги йигирма тўрт нафар футболчини жалб қилаётир:

Дарвозабонлар: Тимур Жўраев, Игнатий Нестеров (иккаласи ҳам «Пахтакор»дан), Александр Лобанов («Суғдиёна-2004»).

Ҳимоячилар: Андрей Фёдоров («Рубин», Россия), Виталий Денисов («Спартак» НН., Россия), Асрор Алиқулов, Владислав Кирьян, Александр Клецков, Ислом Иномов, Илҳом Суюнов («Пахтакор»), Алексей Николаев («Актобе», Қозоғистон).

Ярим ҳимоячилар: Леонид Кошелев («Шинник», Россия), Виктор Карпенко («Қайрат», Қозоғистон), Марат Бикмаев («Рубин», Россия), Илёс Зейтулаев («Женоа», Италия), Сервер Жепаров, Темур Копадзе, Ринат Байрамов, Элдор Магдеев («Пахтакор»).

Ҳужумчилар: Максим Шацких («Динамо», Украина), Анвар Солиев («Пахтакор»), Улуғбек Бақоев («Тобол», Қозоғистон), Павел Саломин («Трактор»), Александр Гейнрих («Торпедо», Россия).

Ўзининг ишончсиз хатти-ҳаракати билан охирги ўйинларда «Шинник» (Ярославль, Россия) жамоаси асосий таркибидан жой ололмаган дарвозабон Евгений Сафонов ўтган турдагидек, бу гал ҳам Валерий Непомнящий эътиборидан четда қолди. Шунингдек, «Урал» (Екатеринбург, Россия) футбол клуби ҳимоячиси Владимир Радкевичнинг жароҳати ҳали битмаганлиги туфайли терма жамоанинг мазкур учрашувида майдонга туша олмайди.

Эслатиб ўтамиз, Дохада ўтган Қатар — Ўзбекистон терма жамоаларининг илк ўйинида мезбонлар 2:1 ҳисобида зафар қучишганди.

Эркин ХОЛБОБО

«ПАХТАКОР»НИНГ НАВБАТДАГИ «ДУБЛ»И

Кеча футбол бўйича 2006 йилги Ўзбекистон кубоги соҳиби аниқланди. Пойтахтимиздаги Марказий «Пахтакор» стадионида уюштирилган ҳал қилувчи учрашувда мамлакат XV миллий чемпионатида муддатидан олдин чемпионликка сазовор бўлган «Пахтакор» жамоаси Муборакнинг «Машъал» футболчиларига қарши тўп сурди.

Пахтакорчиларнинг тўлиқ ташаббуси остида кечган мазкур ўйинда 2:0 ҳисоби қайд этилди. Тўпларни Ринат Байрамов, Уче Ихеруомелар киритди.

Агар муборакликлар Ўзбекистон кубогини қўлга киритишганида, келгуси йили Осиё чемпионлар лигаси баҳсларида қатнашиш ҳуқуқига эга бўлишарди. Аммо пахтакорчиларнинг ҳам чемпионат, ҳам мамлакат кубоги баҳсларидаги ғалабаси энди ўз-ўзидан мавсумнинг кумуш медали соҳибларига ана шу имкониятни туҳфа этади. Бундай бахт кимга насиб этаркин — «Нефтчи»гами ёки «Насаф» жамоасига?! Буни 11 ноябрда ўтказиладиган 30-тур ўйинларидан сўнг билиб оламиз.

Ёдингизда бўлса, «Пахтакор» жамоаси ўтган йили ҳам худди шундай қўшалоқ ғалабани қўлга киритганди.

● Билиб қўйган яхши

ШАМОЛЛАШДАН САҚЛАНИНГ

Кеч куз ҳам бошланди. Ҳадемай изғиринли кунлар забтига олиши табиий. Албатта, ҳар биримиз бундай кезларда ўзимизни шамоллашдан эҳтиёт қиламиз. Чунки, барча дарднинг боши шамоллашдан, деган нақл бор. Шунинг учун ҳам оқилона ебичиш, вақтида дам олиш, кун тартибига риоя қилиш билан бундай нохушликларга чап бериш мумкин. Борди-ю шамоллаб, тумов хуруж қилса қуйидаги тавсияларга риоя этишга ҳаракат қилинг.

○ *Шамоллашнинг дастлабки белгиларини сезганда ярим стакан сувга 5-6 томчи йод томизиб ичинг. Кўкрак ва курагингизга «горчичник» ёпиштириш яхши наф беради. Яна икки стакан хўжағат ва асалли қайноқ чой ичиш фойдалидир. Кейин иссиқ кўрпага ўралиб ётинг. Оёғингизга «грелка» қўйсангиз янада яхши. Яхши уйқу, бироз терлашдан кейин эрталаб ўзингизга келиб қолганингизни ҳис этасиз.*

○ *Борди-ю иссиғингиз кўтарилса, олма сиркасини сувга 1:20 нисбатида аралаштириб, ана шу суюқликка сочиқни хўллаб, тизза, ёки қорин қисмига қўйиш фойда беради.*

○ *Ҳароратингиз жуда юқори кўтарилса, тузланган бодрингни бўйига иккига бўлиб пешона ва товонга қўйиш фойдадан холи бўлмайди. Шунингдек, янги карам япроғи ёки унинг тузланганини докага солиб, сувини чиқариб, пешона ва чаккангизга қўйсангиз ҳам бўлади.*

○ *Шамоллашнинг олдини олиш учун 2/3 тоза спиртни шунча сувда аралаштириб ҳар куни уч маҳал томоқни овқатланишдан олдин ғар-ғара қилиш фойда бериши амалда кўрилган.*

○ *Шамолламай десангиз, пиёз билан олмани тенг миқдорда олиб, майда қирғичдан ўтказиб, шунча асалга қўшиб кунига 2-3 маҳал уч чой қошиқдан тановул қилиш тумов ва томоқдаги оғриқни даф этади.*

○ *Тумов чоғида керосинга намланган латтани оёқ тагига қўйиб, жунли пайпоқ кийиб, ўралиб ётиш ҳам яна тикланиб олишга имкон беради.*

Хорижий манбалар асосида тайёрланди

● Огоҳлик — давр талаби

МУҲОФАЗА — МУҲИМ МАСАЛА

Бунинг учун тажриба алмашиш, ўзаро алоқаларни янада мустаҳкамлаш зарур

Чирчиқ шаҳар ФВБ етакчи мутахассиси Фурқат Қўрғонбоев шу йилнинг август-сентябрь ойларида «JICA» халқаро ташкилоти томонидан ташкил этилган ФВВ тизими бўйича республика миқёсидаги танлов ғолиби сифатида Япония мамлакатида бир ойлик «Табиий офатлар хавфини камайтириш сиёсати» малака ошириш курсини ўтаб қайтди. Қуйида унинг сафар таассуротлари билан танишасиз.

Машғулот пайти

— Аввало «JICA» ташкилоти ҳақида қисқача тўхталиб ўтсак. У Япониянинг халқаро ҳамкорлик агентлиги бўлиб, ривожланаётган мамлакатларга илм-фан, таълим, маданият, иқтисодиёт, бошқарув тизими ва бошқа соҳаларда жаҳон стандартлари талаблари асосида кадрлар тайёрлаш ва уларнинг малакаларини оширишда амалий ёрдам кўрсатади.

Малака ошириш курсининг мақсади Япония хукуматининг «Табиий офатлар хавфини камайтириш сиёсати»ни ўргатиш бўлиб, бу иш Осиё табиий офатлар хавфини камайтириш маркази (ADRC) илмий ходимлари томонидан маъруза ва амалий машғулотлар ўтказиш тартибида ташкил этилди.

Японияда йилига йигирма мингдан ортиқ зилзила, улар оқибатида юзлаб катта ва минглаб кичик сел оқимлари ҳамда кўчкилар рўй бериб туради. Бундан кўринадики, мамлакатга бундай офатларга қарши тура оладиган тизим, куч ва воситалар даркор. Бундай тизим эса ишлаб чиқилган ва фаолияти йўлга қўйилган.

Бизга Япония ҳукуматининг фавқулодда вазиятлар рўй бергандаги ҳаракатларидан бири 6400 нафар одамни нобуд этган, 1 600 000 та уйни вайронага айлантирган кучли «Хансин-Авадзи» зилзиласи (1995 йил 17 январь Кобэ шаҳри) мисолида тушунтириб берилди. Биз Тачикава шаҳридаги гиперқутқарув бригадаси, авиация-қутқарув ва ёнғин хавфсизлиги отряди фаолияти билан бевосита танишдик. Бу бригада ва авиация-қутқарув отряди Япония ҳудудидаги йирик ва чет элларда содир бўлган фавқулодда вазиятлар оқибатларини бартараф этиш учун жалб этилади. Гиперқутқарув бригадаси турли хилдаги махсус қутқарув техникалари ва оғир муҳандислик техникалари билан таъминланган.

Японияда 1971 йилдан бошлаб ҳар йили сентябрь ойида зилзиладан муҳофаза қилиш бўйича ўқув машқлари ўтказиш одат тусини олган. Уларда ўз-ўзини муҳофаза қилиш кучлари, полиция, ўт ўчириш хизмати, тез тиббий ёрдам ва бошқа махсус хизматларни қўшганда 10 млн. дан ортиқ одам иштирок этади. 10 сентябрь куни бизни ҳам Осака префектурасида ўтказилган «Осака префектураси тезкор штабининг зилзила рўй бериши ва унинг натижасида содир бўлган цунами оқибатларини бартараф этишдаги ҳаракатлари» мавзуида ташкиллаштирилган машқларни кузатишга таклиф этишди. Бу машқда ҳаммаси бўлиб, уч минг нафарга яқин фуқаро, Денгизда хавфсизликни таъминлаш бошқармасининг 2 та кемаси ва 2 та вертолёти, турли вазирликлардан яна 8 та вертолёт, 100 дан ортиқ ҳар хил махсус автотранспорт ва муҳандислик техникалари жалб этилди.

Япония. Кобэ шаҳри

Бу ўлкада аҳолини муҳофаза қилиш бўйича ўқитиш мактабнинг бошланғич синфларидан бошланади. Биз фавқулодда вазиятларнинг олдини олиш ва оқибатларини бартараф этиш бўйича мутахассисларни тайёрловчи Кобэ шаҳридаги Майко махсус юқори тайёргарлик мактабида бўлдик. Бу ўқув масканини тугатгач, ўқувчиларнинг 20 фоизи ёнғин хавфсизлиги академияси, педагогика ва тиббиёт институтларида шу соҳа бўйича таҳсилни давом эттирадилар. Японияда барча ўқув муассасалари камида 9 баллик сейсмик бардошга эгадир. Фавқулодда вазиятлар содир бўлганда мактаб стадионлари эвакуация йиғиш пунктлари сифатида, бинолари эса уй-жойсиз қолган аҳолининг вақтинча яшаб туриши ҳамда енгил жароҳатланганларга биринчи тиббий ёрдам кўрсатиш учун фойдаланилади. Шунингдек, аҳолини ўқитиш учун Кобэ шаҳрида зилзила музейи, Авалзи оролидаги зилзила эпицентрида вайроналар музейи, Нишиномия шаҳрида кўчки музейлари фаолият кўрсатади.

Малака ошириш курси якунида тантанали маросим бўлиб, унда «JICA» халқаро ташкилоти директорининг ўзи бизга битирув сертификатларини топширди ва хайрлашув кечаси уюштирилди. Кечада асосан ўзбек миллий тароналарининг янграши японларнинг ўзбек халқига бўлган ҳурматини яна бир бор тасдиқлади.

Хулоса қилиб айтганда, хизмат сафаримиз биз учун ғоятда самарали бўлди. Фавқулодда вазиятлар соҳаси мутахассисларининг малакасини ошириш учун айнан шу мамлакатнинг танланиши бежиз эмас. Биз японияликлар билан бу йўналишда ҳамкорликни давом эттириб, улардаги илғор тажрибаларни ўзлаштириб, ўз мамлакатимизда татбиқ этамиз. Зеро, инсон ҳаёти ва соғлиғини муҳофаза қилиш энг асосий масала.

Анвар ДАВЛЕТОВ ёзиб олди.

БАРЧА ТУРДАГИ ҚУРИЛИШ ТАШКИЛОТЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

ЖИЗЗАХ ВИЛОЯТ МОЛИЯ БОШҚАРМАСИ

ҚУЙИДАГИ ОБЪЕКТ БЎЙИЧА ТАНЛОВ САВДОЛАРИДА ҚАТНАШИШ УЧУН ҚУРИЛИШ ТАШКИЛОТЛАРИНИНГ МАЛАКАСИНИ ОЛДИНДАН АНИҚЛАШ БИЛАН ОЧИҚ ТАНЛОВ САВДОСИ ЎТКАЗИЛИШИНИ

ЭЪЛОН ҚИЛАДИ:

«Пахтакор туманидаги ғазначилик биносини қайта таъмирлаш»

Қурилишни туғаллаш муддати: 120 кун.

Буюртмачи манзили: Жиззах шаҳри, Ш.Рашидов кўчаси, 63-уй. Телефон: (8372) 226-06-81, 226-40-78.

Қурилиш ишларини молиялаштириш Республика Молия вазирлиги маблағлари ҳисобидан амалга оширилади.

Танлов савдоларида иштирок этадиган ташкилотлар қуйидаги шартларга жавоб беришлари керак: танлов савдолари предметининг 20 фоизи миқдоридаги айланма маблағларига ёки кўрсатиб ўтилган маблағларни беришга банк кафолатномасига, ишлаб чиқариш базалари, ишларни бажариш учун зарур бўлган меҳнат ресурслари ва мутахассисларга, етарли касбий ва техникавий малакага, молиявий имкониятларга, шартнома тузиш юзасидан фуқаролик муомала ҳуқуқий лаёқат ва ваколатларига эга, ўхшаш иншоотларни қуриш бўйича тажрибали ва ишончли бўлишлари шарт.

Қурилиш ташкилотларининг малакасини олдиндан аниқлаш танлов савдосида қатнашиш ва танлов ҳужжатларини танлов ташкилотчиси — Жиззах вилояти қурилишда танлов савдолари ва нархларни шакллантириш ҳудудий консалтинг марказидан қуйидаги манзил бўйича олиш мумкин:

Жиззах ш., Ш.Рашидов кўчаси 63-уй, 426-хона, соат 9.00 дан 18.00 гача. Телефон/факс: (8372) 226-14-66, 226-05-42.

I пакет ҳужжатларнинг нархи — 10000 сўм.

Малакасини олдиндан аниқлаш танлов ҳужжатлари шартномага асосан ҳақ тўлангандан сўнг берилади. Малакасини олдиндан аниқлаш бўйича топширилган ҳужжатлар қуйидаги манзилда очилади:

Жиззах ш., Ш.Рашидов кўчаси, 64-уй (вилоят ҳокимлиги биноси), мажлислар зали.

Танловдан (иккинчи босқичга) ўтган оферентлар учун танлов II пакет ҳужжатларининг бир тўпламининг нархи — 50000 (эллик минг) сўм.

Таклифлар (оферталар) савдо ташкилотчиси томонидан соат 9.00 дан 18.00 гача Жиззах ш., Ш.Рашидов кўчаси 63-уй 426-хонада қабул қилинади. Таклифлар (оферталар)ни савдо ташкилотчисига тақдим этишнинг охирги муддати — оферталар очилиш куни ва соати.

Таклифлар очилиши (иккинчи босқич) матбуотда эълон чоп этилгандан бошлаб ўттиз кундан кейин Жиззах ш., Ш.Рашидов кўчаси, 64-уй (вилоят ҳокимлиги биноси), мажлислар залида ўтказилади.

BOSH MUHARRIR:
Safar OSTONOV

TAHRIR HAY`ATI:
Abdulla ORIPOV
Latif G`ULOMOV
Asliddin RUSTAMOV
Bobir ALIMOV
Turobjon JO`RAYEV
Feruz NAZIROV
Ulug`bek MUSTAFOYEV
Baxtiyor DO`SJONOV
Farruh HAMROYEV (Bosh muharrir birinchi o`rinbosari)
Alimqul SULTONOV (Bosh muharrir o`rinbosari)
Nomoz SA`DULLAYEV
Akbar JONUZOQOV
Muslihiddin MUHIDDINOV
Olim MURODOV
Abdug'ani MAMASODIQOV (Mas'ul kotib)

MUASSIS:
O`ZBEKISTON XALQ DEMOKRATIK PARTIYASI MARKAZIY KENGASHI

BO`LIMLAR:
Siyosat, partiya va xalqaro hayot 133-10-13
Ma`naviyat va ma`rifat 133-69-45
Ijtimoiy hayot va iqtisodiyot 133-20-36
Parlament va huquq 136-76-21
Ekologiya va salomatlik 133-44-55
Axborot, sport va harbiy vatanparvarlik 133-21-43
Xatlar va ommaviy ishlar 133-12-56 (Tel. Faks)
Mas`ul kotib 133-72-83
Reklama va e`lonlar 133-38-55, 133-47-80

VILOYAT MUXBIRLARI:
Andijonda — 25-32-70
Buxoroda — 222-10-92
Gulistonda — 25-22-32
Jizzaxda — 5-49-85
Navoiyda — 223-83-73
Namanganda — 6-43-43
Nukusda — 222-70-15
Samarqandda — 35-20-54
Urganchda — 226-51-35
Farg`onada — 26-43-62
Termizda — 3-79-98

MANZILIMIZ:
700000, TOSHKENT, MATBUOTCHILAR KO`CHASI, 32-UY.
e-mail: info@uzbekistonovozi.uz

Navbatchi: **Matnazar ELMURODOV**

Gazeta «O`zbekiston ovozi»ning kompyuter markazida terildi va sahifalandi.
Sahifalovchi-dasturchilar: **Ikromjon ISMOILOV**, **Sobirjon TUNG`ATOV**

«Sharq» nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi bosmaxonasida chop etildi.
Korxona manzili: Buyuk Turon ko`chasi, 41-uy.

Gazeta O`zbekiston Matbuot va axborot agentligida 008-raqam bilan ro`yxatga olingan.
Gazeta ofset usulida, A-2 formatida bosildi. Hajmi 2 bosma taboq.
Gazeta seshanba, payshanba va shanba kunlari chiqadi.

«O`zbekiston ovozi» materiallarini ko`chirib bosish faqat tahririyat ruxsati bilan amalga oshiriladi.

Г — 1350
7112 nusxada bosildi
t — Тижорат материали
O'zA yakuni — 21.00
Topshirish vaqti — 00.15
2 3 4 5 6
Sotuvda erkin narxda